

fristens udløb i civile sager skulle overføres til domstolene bl.a. under henvisning til, at en sådan ordning vil være arbejdsbesparende og medvirke til at nedbringe den tid, det tager at få en endelig retsafgørelse. Retsplejerådet omtaler i betænkningen de problemer, der vil kunne opstå, hvis kompetencen til at træffe afgørelse om tilladelse til appel efter appelfristens udløb fjernes fra den myndighed, som tager stilling til ansøgninger om fri proces, og hvis sagsbehandlingstid ofte bevirker, at appelfristerne overskrides. Rådet peger imidlertid på, at appellanten i sådanne tilfælde vil være nødt til selv (foreløbigt) at afholde udgifterne til retsafgift, og at rettens praksis med hensyn til at meddele tilladelse til appel uanset appelfristens udløb i sådanne tilfælde i øvrigt formentlig vil være mere lempelig. Retsplejerådet fandt det således i ovennævnte betænkning naturligt at foreslå kompetencen til at meddele tilladelse til appel uanset appelfristens udløb i civile sager overflyttet til domstolene i forbindelse med en overførsel af kompetencen til at meddele 3. instansbevilling.

I betænkning 1222/1991 om 3. instansbevilling og andre procesbevillinger anførte rådet endvidere, at en overførsel af kompetencen til at meddele 3. instansbevilling til domstolene indebærer, at domstolene i disse sager vil skulle tage stilling til, om en ansøgning kan behandles, selv om den ordinære frist for indgivelse af en sådan ansøgning er overskredet.

Retsplejerådet fandt af de ovenfor anførte grunde i betænkning 1222/1991 at burde udarbejde udkast til lovforslag, hvorefter også kompetencen til at meddele tilladelse til appel uanset appelfristens udløb overføres til domstolene.

Som nævnt fandt Retsplejerådet det naturligt i forbindelse med behandlingen af spørgsmålet om overførsel af kompetencen til at meddele 3. instansbevillinger også at behandle reglerne om 2. instansbevillinger.

Rådet henviste i den forbindelse også til, at det under Folketingets behandling af forslaget om appelbegrænsning i mindre civile sager, der blev gennemført ved lov nr. 396 af 13. juni 1990, af Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Fremskridtspartiet blev fremhævet, at også disse tilladelser skulle flyttes væk fra Justitsministeriet i forbindelse med overførslen af kompetencen i sager om 3. instansbevilling.

Retsplejerådets foreslog, at kompetencen til at meddele 2. instansbevilling overføres fra Justitsministeriet til landsretterne. Der blev således ikke foreslået ændringer i kriterierne for meddelelse af 2. instansbevilling.

Justitsministeriet hørte en række myndigheder, organisationer m.v. over Retsplejerådets betænkning.

5. Lovforslag fremsat i Folketinget i 1992

Den 31. januar 1992 fremsatte den daværende justitsminister (Engell) på grundlag af betænkning nr. 1222/1991 forslag til lov om ændring af retsplejeloven m.v. (Ændring af kompetencereglerne for meddelelse af anke- og kærertiladelse) (L 215).

Forslaget blev ifølge de almindelige bemærkninger fremsat til opfyldelse af folketingsbeslutningen af 19. maj 1989 om ændring af retsplejelovens regler om 3. instansbevilling og havde til formål at overføre kompetencen til at meddele 3. instansbevillinger og andre procesbevillinger fra Justitsministeriet til retterne.

Lovforslaget blev 1. behandlet i Folketinget den 19. februar 1992.

Lovforslaget bortfaldt ved Folketingsårets udgang, men blev genfremsat den 7. oktober 1992 (L 34). Det nye lovforslag var en i det væsentlige uændret genfremsættelse af det forslag, der blev fremsat den 31. januar 1992.

Forslaget blev 1. behandlet i Folketinget den 28. oktober 1992.

Under 1. behandlingerne af lovforslagene blev det af en række partier anført, at man hellere så kompetencen overført til et særligt nævn.

På denne baggrund blev lovforslaget (L 34) efter regeringsskiftet i januar 1993 trukket tilbage, og justitsministeren (Pia Gjellerup) anmodede ved skrivelse af 11. marts 1993 Retsplejerådet om at beskrive og vurdere samt udarbejde udkast til nye regler om en ordning, hvorefter kompetencen til at meddele procesbevillinger overføres til et uafhængigt nævn.

Retsplejerådet afgav herefter i december 1993 betænkning nr. 1260/1993 om et procesbevillingsnævn.

6. Retsplejerådets betænkning nr. 1260/1993

6.1. Kommissoriet

Som nævnt blev Retsplejerådet den 11. marts 1993 anmodet om at beskrive og vurdere samt udarbejde udkast til nye regler om en ordning, hvorefter kompetencen til at meddele procesbevillinger overføres til et uafhængigt nævn. Ifølge kommissoriet burde rådet ved behandlingen af dette spørgsmål være opmærksom på de synspunkter vedrørende et sådant nævn, der fremkom i forbindelse med Folketingets behandlinger af lovforslagene om overførelse af procesbevillingerne fra Justitsministeriet til domstolene.

Det følger således at kommissoriet, at Retsplejerådet ikke har haft til opgave mere generelt at redegøre for fordele og ulemper ved den bestående ordning, hvorefter kompetencen til at træffe afgørelser om procesbevillinger er henlagt til Justitsministeriet.